

Lipana a „potočáka“ zachrání pouze radikální změny

Tuzemské pstruhové vody trápí závažný problém. Ubývají z nich pstruzi potoční a lipani podhorní, kteří jsou symbolem zdejších tekoucích vod. Celá situace se začíná komplikovat a řešení je v nedohlednu.

Lipán podhorský patří k nejohroženějším druhům. | foto: Profimedia.cz

Úbytek těchto rybích druhů vyplývá z grafů úlovků na pstruhových vodách. Pokud někdo nevěří číslům, stačí jít s prutem k vodě. Svižné proudy i klidné tůně zejí prázdnotou. Příčin je nespočet. Kormoráni, vydry, neohleduplní rybáři, znečištění vody, regulace toků nebo i vysazování jiných ryb. Jak se zdá, tak proti těmto dvěma rybím druhům stojí silní protivníci. Dají se vůbec porazit?

Střilet, střilet, střilet

zní to morbidně, ale zatím nikdo nepřišel s lepším řešením, které by zastavilo řádění invazivních druhů, zejména pak kormorána. Každou zimu se rybáři třesou před tisícíhlavými hejny, která na naše území táhnou ze severu. Likvidují rybí obsádku v našich tocích, jež nestihnou zamrznout. Po jejich hodech pak zůstává jenom spoušť, tedy prázdné řeky. Nezbyvá, než se těmto "rybojedům" postavit. Jenže jak bylo řečeno, jako jediná úspěšná alternativa k regulaci se nabízí odstřel ptáků. Nejružnější plašení či ochranné sítě nejsou efektivní. A názory, jako nechat kormorány vyplenit úseky řek, od kterých po masakrech ryb odtáhnou někam do neznáma, tedy kousek opodál, jaksí opomíjejí základní myšlenku o snaze ochrany zbytku ryb v našich vodách. Zásadní otázkou také je, zdali by měly být na mušce i vydry. Ty ve svých teritoriích likvidují i veledůležité matečné ryby, které jsou nadějí pro budoucnost dané populace v podobě nejmenších ryb. Jenže oproti kormoránům, sice vyder tolik není, i přesto však dokážou nadělat v řece pořádný "svinčík". **Pozor na ně!!!**

Rybám chybí úkryty

Dané rybí druhy mají smůlu i v tom, že jejich přirozené prostředí výrazně poškozují člověk. Jde zejména o regulaci toků, kvůli které mizí přirozené překážky a z toků se tak stávají nehostinná betonová koryta. Rybám naopak musíme zajistit dostatek úkrytů, které ve vybetonovaných korytech prostě chybí. Odstraněním těchto podvodních "hradů" totiž usnadňujeme práci zmíněným kormoránům, jednoduše hladké tabule jsou pro ně naprosto ideálním krmištem. Zmizet musí i nepřirozené překážky typu jezů či nejrůznějších umělých vyvýšenin, které brání rybám v přirozené migraci. Revitalizace toků tedy může přispět k zlepšení situace.

Musíme začít u sebe

K současné situaci přispívají i samotní rybáři. Nešetrný přístup k ulovené rybě může způsobit její smrt. To je fakt. Velkým problémem pak je poškozování menších ryb, z kterých rostou reprodukce schopní jedinci. Přitom stačí dodržovat pár pravidel, s jejichž pomocí se snižuje nebezpečí vážného poškození ryby. Ulovenou rybu musíme vyháčkovat ve vodě, saháme na ni pouze mokrou rukou, po ulovení ji nepovalujeme na suché zemi či v písku. Rozhodně nesmíme zapomínat i na častější pouštění ryb.

Pomoc odjinud

Otázkou také je, odkud mají rybáři neustále čerpat finance na náhradu ztrát například po řádění tolik omílaného kormorána. Zde by měl zřejmě aktivně přistoupit stát s nějakým operačním programem. Projekty už pomáhají například k návratu lososa do českých řek nebo zesílení populace ohroženého úhoře. Podobný projekt by mohl nakopnout i populační křivku lipana a pstruha k tolik žádanému vzestupu.

Autor Viktor Krus 10. listopadu 2013

V řeči čísel

Od roku 2003 rybáři nevytáhli už nikdy víc než 100 tisíc pstruhů potočních. V posledních letech se toto číslo drží kolem 40 tisíc. Poslední sezonu rybáři zaznamenali oproti několika předešlým rokům nárůst úlovků pstruhů potočních přibližně o pět tisíc ryb. U lipana jde o ještě nepříjemnější čísla. Poslední sezonu jich rybáři ulovili necelé čtyři tisícovky. Přitom do roku 2006 jich pravidelně vytáhli přes deset tisíc (naposledy tuto hranici překonali v roce 2008). Na začátku devadesátých let to bylo dokonce skoro sedmdesát tisíc ryb. (Zdroj: ČRS)